

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 "
 Helyben bárhol hordva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását
 vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Egy ordó átadása.

Az utóbbi időben, bár a héber lapok egyre reakciónak kürtölik a kormányt s panaszkodnak a néppárt tulságos hatalma ellen, mégis egyre szaporodnak azok a tünetek, melyek erősen próbára teszik a katolikusoknak ismert és már hirhedtté vált türelmét. A Kocurek ügy még rendezve sincs, már is itt van a vasvári eset, mely méltán hívja fel a legerősebb kritikát.

A bántalmak és támadások, a helyett, hogy szünnének, egyre folyton szaporodnak. E kimeríthetetlen szabadosság látára fölmerülhet előttünk a kérdés, hogy csakugyan kénytelenek vagyunk-e túrni mindezeket: A vallásos érzelmiek számarányát tekintve ha körülnézünk, azt látjuk, hogy nem volnánk kénytelenek túrni, de éppen azon álláspontnál, melyet oly előszeretettel hangoztat az álliberális tábor minden alkalommal ha saját érdekeiről van szó: a felebaráti szeretet, a szó nemes értelmében vett türelem, a hazafias összetartozás és összetartás elvénél fogva nem szervezkedtünk, nem léptünk egységesen sorompóba, mely az erőteljes belső fejlődést elősegítve, a kifelé való aktív képességet is biztosítaná a folyton ismétlődő támadások megállítására és megtorlására. Mert a támadó ellenfél ágyuival szemben mit sem ér a madár-

srét; a harcra készülők ellen a béke hangoztatása.

Nagyon helyén látjuk a néppárti képviselők állásfoglalását a vas megyei főispán eljárásával szemben is, a ki huszárával küldte meg a magyar király rendjelét egy plébánosnak.

A vasvári plébános mint jó hazafi, érdemei révén királyi kitüntetésben részesült s a vas megyei főispán a plébánosban az egyház szolgáját látva, nem csak nem tartotta érdemesnek tiszteletre a munkás hazafit, hanem mindent megtett, hogy aknamunkájával meghiusítsa vagy leszállítsa kitüntetését. S hogy ez nem sikerült, oly eljárásához folyamodott, mely oly magas közpályán működőtől a legkevésbé sem volt várható.

Bismarck megtette, a midőn egy kis német fejedelem a hozzá küldött birodalmi követet megsérté, hogy másodsor abban az ügyben egy huszár altisztet használt követül; de hogy valaki katolikus pap, az magában nem szolgálhat okul arra, hogy a magyar király kitüntető jele ily sértőleg adassék tudtal.

A midőn e durva cselekményt az elkövető terhére belajstromozzuk, ezzel még korántsem térhetünk napirendre ez ügy fölött.

A vas megyei főispán a közszokástól eltérő, illem ellenes eljárásával, az adományozott rendjel semmibe vevésével vé-

tett az adományozó magyar király tekintélye ellen, a melyet pedig a magyar oly hagyományos tisztelettel ápolt mindenha, még a visszavonás, országos bajok közepette is; s ez az illoyális eljárás nem felel meg annak a magas bizalomnak, mely a kormány képviselőjét a vármegye élére helyezte.

Udvardy József.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 5.

Elnököl *Rakovszky* István alelnök.

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után bemutattatnak az irományok és kérvények. Lázár Zoád előadó egy csomó mentelmi ügyben tesz előterjesztést.

Következik a földadókataszter kiigazításáról és a földadó százaléknak megállapításáról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása.

Bozóky Árpád: A javaslat ellen beszél. — Gyökeres reformot kíván. A katasztert egész általánosságban kiigazítani: ezt tartja a leg helyesebbnek. — Beszéde közben eltér a tárgytól.

Rakovszky István alelnök figyelmezteti, hogy ne térjen el a tárgytól, mert megvonja a szót tőle.

Bozóky Árpád engedelmet kér, hogy eltérhessen a tárgytól.

A Ház nem adja meg az engedelmet.

Bozóky Árpád: Minthogy a t. Ház nem engedte meg, hogy eltérhessek a tárgytól és a

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Modernség problémája a keresztény művészetben.

Az Aquinói Szent Tamás Társaság 1908. nov. 11-iki gyűlésén felolvasta: Némethy Gyula dr.

Egészen más kérdés, már nem elv, hanem tény kérdése, vajjon a jelenlegi modern művészet különösen az impresszionista és naturalisztikus tényleg olyan-e, amely megérdemli a tárt kapukkal fogadást? Vannak még egyháziak között is, akik annyira mennek a modern művészet ajánlgatásába, hogy kedviért a régi művészetből tabula vasat akarnak csinálni.* Hallottunk olyan hangokat is, hogy a régi művészet alkotásaiban igazán nem is gyönyörködhetik a XX. század gyermeke,** hogy sok vidéken nem lehet csucsíves stílusú templomot építeni, mert az középkori sikátoros városok és hegyes vidékek terméke,** de sőt egyáltalán elhibázott dolog régi stílusokat eleveníteni föl, illetőleg régi stílusokban alkotni,

* Lásd Fieber Henriknek a Művészetben, Iparművészetben, legutóbb pedig a Kath. Szemle szept. füzetében megjelent cikkeit.

** Fieber Henrik valamelyik újságcikkében olvastuk.

*** A csucsíves stílus először is sikk vidéken keletkezett, tudniillik Párizs környékén, másodsor a középkorban, sikon úgy mint hegyen egyaránt el volt terjedve.

mert a XX. század gyermeke sohasem fog a középkor eszével gondolkodni és kedélyével érezni. Új stílus, új irány kell az egyházművészetben is á tout prix, minden áron.

Az építészettel röviden akarok végezni. Egész templomokat modern stílusban eddig még keveset építettek. Őszintén szólva, nem sok bizalmunk van az új templomstílus szemben. Egyrészt egészségtelennek tartom azt a nagy hajszát új stílus után. A művészettörténet arra tanít, hogy rendszeres lassu, átmenetes fejlődés van a stílusok képződésénél is. Saltus nec in arte datur! Másrészt ugyancsak a művészettörténet tanuskodik amellet, hogy eddig úgy szólva mindig a templomstílusok mentek át a profán építészetbe, aminek most éppen a viszáját akarnák megcsinálni. És ha legalább igazán új lenne ez a modern építészeti stílus! Japán, India, Assyria, Egyptom, mi több: Mexico és Peru művészetét a megmondhatója, hogy honnan mindenünnen nem szedték össze az elemeit! Minő hajhászata a bizarrnak, a szokatlannak, a grotesknek! Önkénytelenül eszünkbe jut Arany János gunyverse a hangsúlyos hexameterre.

Reménység, barátság jöttevönk vezess el sirunkig [karon.

† Beissel. Moderne Kunst in kathol. Kirchen. Stimmer aus Maria Laach Febr. 1908. 139—140 l.

‡ A legutolsó müncheni kiállításon, az elmúlt nyáron a kiállítási épületek a biedermeier stílus nyársolgári formáiban épültek. Nem is volt bennük semmi lendület.

Ezért adjuk oda Vörösmarty hexameterét? Mi is kérdezhettük sok modern stílusban épült bérház láttára: ezért adjuk oda Steinbach Ervin stranburgi dómját?! ezért adjuk oda Michel Angel főszékes kupoláját, melynek építését ingyen vállalta magára a lángelkű művész Szent Péter apostol tiszteletére és bűnei bocsánatára?! Ezért adjuk oda a Scinte Chapellet, egy szent lovagkirály áhitattól lángoló lelkének csudavirágát?! A helyzet a következő: van egy egész sor templomstílusunk, melyek közül néhány speciálisan keresztény ihlet alkotása, melyeknek fölemelő épületes hatása a keresztény lélekre ki van próbálva, melyek tisztán művészi tekintetben ki vannak képezve, amelyeknek gyökere van történelmi múltunkba, melyekhez közönségünk hozzászólt; van továbbá egy kiforratlan építészeti stílus, amelynek lényeges, igazán speciális tulajdonságaival bajos tisztába jönni, amely még sok tekintetben gyermek betegségekben szenved, bizarr, grotesk elemek kultiválásában, amelynek eredet: merőben profán, melyet most kellene bérházakról, paloták-ról, középületekről át vinni templomra, amelynek épületes hatása a keresztény lélekre kétséges. És most előállanak azzal a követeléssel, hogy latin bazilika, görög bizánc, frankgermán román és csucsíves stílus alkalmazás templomainknál anekronizmus lévén, építsünk mindent ebben a modern stílusban!?

Az acheni 1907 iki egyházművészeti kiállításon sok templomtervet lehetett látni modern stílusban. Nemcsak ezek nem arattak tetszést de a közönség még azon iparművészeti tár-

földadókataszter kiigazításáról szóló törvényjavaslathoz több szavam nincs, beszédemet befejezem.

Következik **Buza Barna**.

Buza Barna: Kéri a Házat, hogy eltérhessen a tárgytól. (Megengedjük!)

Elnök: A Ház bölcsességére bizza, (Derűtlenség.) hogy miként határoz, de a méltányosság úgy követeli, hogy a Ház tekintettel az előbbi esetre, ne adja meg az engedélyt.

Szavazásra kerül a dolog és a Ház többsége megengedi **Buza Barnának**, hogy eltérhessen a tárgytól.

Buza Barna: Személyes kérdésben szólal fel és **Sándor Pállal** polemizál. Be akarja bizonyítani, hogy mindaz, amit **Sándor Pál** a házbérminimum fölemeléséről, mint adóemeléstől mondott, nem állhat meg. Az az egész agitáció, melyet az országos kereskedelmi egyesülés ebben a dologban megindított, hamis alapon épült fel és rosszhiszemű. Ezt ugyanez a röpiratnak adataival igazolja, amelyből **Sándor Pál** és az egész reformellenes mozgalom a maga igazságát merítette. Ez a füzet az igazságot megcsonkítva körülmetélve adja elő. (Nagy derűtlenség.) Az sem áll, hogy a földadó csak egyharmad része az ország éves adó jövedelmének. Többre becsül egy kilogramm valóságot, mint egy méterméssa eszmét.

Bozóky Árpád: Ez a koalíció programja is. (Derűtlenség.)

Buza: Kívánja a kereseti adónak 26 millió koronás alapon való kontingentálását. A javaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

Nezöfi Vilmos: Ő is jogot formál ahhoz, hogy a kisbirtokosok érdekében hozzászólhasson a földadó %-ának megállapításáról szóló törvényjavaslathoz és a földadó kataszter kiigazításához. Amit most fog mondani, azt tapasztalatokból mondja, egyenesen a kisgazdák szájából, akikhez direkt leutazott, hogy az ő véleményük alapján beszélhessen. A választókerületbeli községek statisztikai adatait tárja fel.

Apponyi Albert gróf **Mezőfi** beszéde alatt a Házba lép, zajos éljenzéssel üdvözlök.

Mezőfi Vilmos: Az országos földadó bizottság mostani összeállítása nem megfelelő, hiányzik belőle a kisbirtokos osztály képviselője.

Mezőfi Vilmos határozati javaslatot nyújt be a létminimum megállapítása tárgyában.

Kardos Samu: Bizonyítja, hogy a nagybirtokok nem bujtak ki mindenütt az adózás alól.

Bozóky (közbekiált **Wekerle** felé fordulva): Ugy-e **Kegyelmes Uram** te is azt mondd most, hogy ments meg **Uram** a barátaitól, az ellen-ségeimmel majd elbánok én.

Wekerle Sándor: Ugyvan. Ha így tolyik tovább is a tárgyalás más fogja vezetni a vitát. Az ülés 2 órakor ért véget.

Egy kuplé kalandjai.

Budapesten megint van min botránkozni.

A Nemzeti Kaszinóban tegnapelőtt **Zichy István** gróf kedélyes vacsorát rendezett, melyen megjelent **József főherceg** is a feleségével, **Augusta főherceg** asszonnyal. Fesztelen, kedélyes volt a mulatság, a minő alkalmakkor az udvar Bécsben gyakran érintkezik az ottani főnemességgel. Budapesten az első kísérlet tegnapelőtt volt s az is balul ütött ki. **Zichy gróf** u. i. vacsora után felléptette **Nagy Endre** kabaréját is. Az egyes kuplék igen tetszettek, a mikor a gróf kívánságára előadták a **Kossuth Ferenc komornyikja** című kuplét is. Ez a kuplé nem valami gyöngyöden csufolja ki a kereskedelmi minisztert. A kuplé meglehetősen kinos hatást tett s a főhercegi pár azonnal ott hagyta a mulatságot. Bizonyos, hogy az adott viszonyok közt, tekintve **Kossuth** érzékenységét is, a kuplé elnéklése nagy tapintatlanság volt. Még nagyobb tapintatlanság következett azonban utána, amennyiben a hír hamarosan belekerült az újságokba s mindenféle mendemondára adott alkalmat. Ezeket a meséket aztán egyszerre elnyomta az, hogy **József főherceg meglátogatta Kossuthot** és ötnegyedóra hosszát időzött nála.

A függetlenségi párt hivatalos lapja a **Budapest** igen keményen ír a dologról a következőkben:

— A képviselők érdeklődését — írja — ma a Nemzeti Kaszinó tegnapi bálján történt tapintatlanság foglalkoztatta, ahol az estélyt rendező **Zichy István** felvonultatta a kabarét, amelynek műsorában helyet talált egy izléstelenység is. A durva ötlet, amelynek éle **Kossuth Ferenc** ellen irányult, annál kinosabb hatást keltett, mert a vendégek sorában volt **József**

királyi herceg és a neje **Augusta** királyi hercegnő is. **Kossuth Ferenc** olyan magaslalon áll a nemzet előtt, hogy a közérzet sértették meg ezzel a bárgyúsággal, amelyről a legnagyobb megütközés hangján beszéltek ma a képviselőházban.

Jekelfalussy Lajos miniszter is elítélően nyilatkozott róla:

— Én, — mondta — amint a műsort látam, nyomban ott hagytam a mulatságot.

A királyi hercegi pár ott akart maradni a táncon, de a durva jelenet után ott hagyták őket is a társaságot.

Ugron pedig a folyosón így nyilatkozott róla:

— Muszáj nekünk magyaroknak mindig az egymás fejére köpni? kivisznek Magyarországból szindarabokat, melyek a magyar nemzet gyalázatát hirdetik, idehaza pedig a nagyjaink becsületét tépázzák. Magyarország ez, melyen nem javít a kultúra.

A politikai helyzet. A politikai helyzet változatlan, ami azt jelenti, hogy még mindig kritikus és bizonytalan. A képviselőházban folyik az adójavaslatok vitája, a banktárgyalások még mindig nem indultak meg, odaát Ausztriában pedig ismét olyan poliukai kaosz keletkezett, mely egyelőre lehetetlenné teszi, hogy az osztrák kormány a bankkérdéssel foglalkozzék. A királynál való kihallgatása óta **Justh Gyula** tegnap szólalt meg először a bankkérdésben. A Józsefvárosi küldöttség előtt mondott beszéde szilárdságot és bátorságot árul el és ugylátszik, hogy a képviselőház einöke nem igen fog engedni eredeti radikális álláspontjából. Az audencia után a **Justh** láz egy kissé alább hagyott, néhány nap óta azonban a függetlenségi párt egy része ismét **Justh** felé kezd huzni és ha a kormány a bankkérdésben nem fog hamarosan valamit végezni, könnyen megeshetik, hogy a függetlenségi párt ismét teljes egészében **Justh** hatalmába kerül. Politikai körökben a helyzet javítását várják **Kossuth** Ferencnek a jövő hétre tervezett bécsi utjától. Azt hiszik, hogy **Kossuth** kihallgatása döntő lesz a további fejleményekre nézve. Annyi bizonyos, hogy **Kossuth** mindenképpen arra fog törekedni, hogy pártját az elhamarkodott cselekvéstől és **Justh** befolyásától megóvja. **Kossuth** Ferencnek eddig még mindig sikerült az elhárító pillanatokban pártját a sötétbe való ugrástól visszatartani. Valószínű, hogy **Kossuth** Ferencnek ez most is sikerülni fog.

gyakkal, szerelvényekkel sem tudott megbarátkozni, amelyek szintén modern stílusban voltak megalkotva. Pedig ezek egyrészt a lenroni bencések állították ki, kiknek művészeti iránya a festészetben méltán talál rokonszenvre az egyházművészet kedvelői között. **Benecher** panaszkodik a nevezett kiállásról beszélve a **Kunst** chronik hasábjain, hogy a modern stílusú műtárgyak nem bírják ki a versenyt a régi művészet alkotásaival. »Mit der modernen Ausstellung war eine Sonderausstellung von werthvollen Werken alter Kunst verbunden. Man hat neuerdings oft die alte Kunst als Hilfsanziehungskraft der modernen Ausstellungen zu Gast geladen. Das Alte erweist sich dann immer als recht gefährlicher Nachbar des Neuen. Denn die Anläufe zu neuartiger Formensprache sind naturgemäss noch weit irgend welcher Reife entfernt. Besonders auf kirchlichem Gebiete liegen bis jetzt nur tastende Versuche vor, und es fehlt an jener Einheitlichkeit, die nur das Ergebniss längerer Wachstums sein kann.«¹

Ime így áll a modern stílus ügye az egyházművészetben, Németországban, ahol pedig

¹ Beissel i. h. 143 l. **Kunstchronik** N. F. XIX. 1907—1908. Sp. 33.

² **Braun** jezsuita atya, a paramentika terén elsőrangú tekintély pompás mintakönyvet adott ki egyházi himzések készítésére. Modern stílusban egyetlen mintát sem adott. 200 Vorlagen für Paramentienstickereien. Freiburg in Preissgau. Másik művében: Winke für Anfertigung und Verzierung der Paramente. Freiburg i. P. 1904, így ír: Es soll die Vorlage zu einer Paramentienstickerei aber

legjobban elterjedt a modern irány a profán művészetben. Nem akarjuk mi a modern építészeti és iparművészeti stílust elítélni, hiszen ez utóbbi alkotásaiban mi is gyönyörködünk: ami ellen küzdünk az a modern stílus egyeduralma s egy egyedúrúsága, a történelmi kifejtett stílusok rovására.

II.

Ha már az építészeti és iparművészetek terén ajánlatos az óvatosság és bölcs tartózkodás a modernség hajhászata helyett, mennyivel inkább szükséges ez a festészet terén, amely természeténél fogva sokkal közelebből érinti a vallásos érzületet. Először is méltán aggodalomba ejthet mindenkit, aki előtt a legfőbb-gesebb művészet, a vallásos művészet úgye drága az az anarchia, amelyet a modernség szóvivői hirdetnek. Vagy nem művészeti anarchiát hirdet-e **Schultze Naumburg** Der Entwicklungsgang des modernen Malers a művészetben, midőn aránytalan, távlatlant, kompozíciót egyaránt copf névvel illet? »Proportionslehre ist überflüssig, weil der moderne Maler viel mehr auf das Individuelle als auf das Typische sieht; eingehender perspektivischer Unterricht die unnützte Zeitvergeudung, Komponierübungen »der schlimmste Zopf.« Der dem Unterricht in Kunst- und Litteraturgeschichte kommt

nicht blos Stil aufweisen, sondern auch einen bestimmten Stil, und deshalb entweder im romanischen, gotischen oder Renaissancestil entworfen sein, denn das sind die drei Stile, die für die Kirchliche Kunst allein in Frage kommen können. 170 l.

rein nichts heraus.«¹ Nem anarchia-e a művészetben a rajz, a vonalak, az alakok, a modellálás teljes elhanyagolása mintha a természetben csak foltok lennének, mintha nem épen úgy a természet alkotása lenne az alak, a vonal, mint a fény és a szín? Nem anarchia-e a művészetben az egyéni látás, vagy inkább az egyéni önkény elvének proklamálása? **Lyka Károly** A képirás újabb irányai, a könyvében így ír: »Mivel hogy alig lehetne az emberek milliói között csak kettőt is találni, akiknek szakasztott egyforma volna a szemük s mivel tehát ahány festő, annyiféleképen látja a természet jelenségeit: a sablón helyébe az egyéni látás jogosultsága; az individualizmus liberális elve kerül.« Csakhogy az a baj, hogy a szegény közönség szeme nem úgy van berendezve, hogy hogy mindazt, amit egyéni látás örve alatt a tárlatokon feltárlanak, természetesnek, igaznak szépnek találhassa; legtöbbször azzal a meggyőződéssel távozik a tárlatról, hogy maga a természet a maga örökségű alkotásával lett sablonná egyes modern festők szemében. Amit egykor a **Courbet** vagy **Bastien Lepage** féle naturalisták élénk tártak az ha nem is volt szép, de legalább részben igaz volt, de amit az impresszionisták, vagy pláne nesimpressionisták kifüggesztenek ott nemcsak a szépet, de még azt a részben igazat is hiába keressük. Valamikor, a **Markó**, **Ligeti**, **Keleti**-féle tájképek előtt megállva, azt mondtuk: hiszen, ha a természetben ilyen szép volna ez a táj; most egy **Szlányi**, **Katona**, **Mihalik** féle képet látva megkönyebbülten sóhajthatunk fel: hája Istennek, hogy a természet nem ilyen, hanem sokkal szebb! De hát mi a természet az im-

A Reichsrat ülészakát felfüggesztették.

Az osztrák nyelvkérdés körül folyó harc ma ismét nevezetes forduló ponthoz jutott. A cseh radikálisok tudvalevőleg heves obstrukciót indítottak a nyelvtörvényjavaslat ellen, melylyel pedig a kormány célja az volt, hogy az ellenzéküket kiegyenlítse. Mivel azonban a csehek izgalmas, lármás jeleneteket provokáltak, amelyek ma is megismétlődtek a képviselőházban, a kormány, látva, hogy a cseh radikálisokkal nem boldogul, az *ülésszakot berekesztette*. Valószínű, hogy a nyelvtörvényjavaslatot a 14. szakasz alkalmazásával fogják oktrojálni.

A Házban sok képviselő van jelen. Abban a pillanatban, mikor az elnök és a kormány tagjai megjelennek, a cseh radikálisok és a cseh agráriusok különböző hangszereken fűsikeltető lármát csapnak, amely néhány percig tart. A miniszterelnök, akit a németek élénk tetszéssel üdvözlönek, kivesz tárcájából egy irást és átnyújtja az elnöknek. Midőn a csend helyreáll, a kabinet tagjai elhagyják a termet. Az elnök erre felolvassa a miniszterelnök levelét mely szerint a legfelsőbb elhatározással a Reichsrat ülészakát ő felsége a király berekesztette. (Viharos tapsok a csehek-nél. Ellentüntetés a keresztény-szociálistáknál. Mialatt az elnök az emelvényt elhagyja, a képviselők a teremben maradnak és zajonganak. Lisy képviselő ismét nagy trombitát vesz elő, mire a németekkel verekedés támadt, akik el akarják venni tőle. A cseh agráriusok segítségére sietnek, miközben Spacek képviselő ruhája elszakad. A mozgás és zaj folyton tart. A cseh szociálisták egy dalt kezdenek énekelni. A keresztényszociálisták erre belefognak a Gotterhaltéba és eléneklik az első szakaszát, tulkiáltva a többiek énekét és lármáját. A képviselők ezután elhagyják a termet. A cseh szociáldemokraták a munkás Marseillaisét énekelik, mire lassan-lassan kiürül a terem.

Bécs, február 5. Jellemző, hogy a feloszlás után a karzaton a különböző politikai meggyőződések miatt ép oly csúfos verekedés volt mint a képviselők között. A hallgatóság egymásnak rontott és egymásról cibálva a ruhát és egymást fojtogatva igyekezett a maga meggyőződését érvényesíteni és a másikat az illetőbe belefojtani.

A szegényügy rendezése.

Végre Nagyvárad város tanácsa is foglalkozott a szegényügy megoldásának nagy kérdésével.

Darvassy Lajos tanácsos ugyanis betérjesztette az eddigi előmunkálatokat a szegényügyi bizottság legutóbbi ülésének a jegyzőkönyvével egyetemben.

Ismertette a kérdést, megjelölve az irányt, melyben a továbbiakra intézkedni kell.

A szabályrendeleti tervezet is elfogadásra ajánlotta. A tanács azonban egyelőre a szegényház építésének kérdésével kívánt foglalkozni, miután a szabályrendeletileg kijelölt járványkórházi épületek más célt fognak szolgálni, Rimler Károly polgármester és vele a tanács azon véleményen van, hogy a városnak kell áldoznia a szegényház felépítésével, egyéb terhek e nagy kérdés megoldásával úgy sem fognak ránehezedni.

A szabályrendeleti tervezet e részének az átdolgozása, különösen pedig a szegényház helyének megjelölése végett visszaadattak az iratok a szegényügyi bizottságnak, amely Kőszeghy József főmérnök bevonása mellett fog a hely kérdésében megállapodásra jutni. Egyébként még Darvassy Lajos bizottsági elnök utasítva lett, hogy a főmérnökkel együtt egy szegényház építési tervezetét és költségvetését készítsék elő és a tanácsnak mutassák be.

Érdekes felemlíteni, hogy a város által segélyezett szegény száma ezidőszert 300; a szegény-

ház létesítése esetére 200 szegény állandó ellátásban mint beutalható, 200 szegény pedig segélyezésben részesíthető. A Rimanóczy-hagyaték előre nem is gondolt nagy ünnepe: 40.000 koronát juttatott az elmúlt évben tiszta jövedelemként a szegény-ügynek. A tanács a segélyezett névjegyzékét is kiadta a kapitányi hivatalnak, hogy a városi orvos a kerületi biztossal együttesen keressenek fel otthonukba minden városi szegényt s állapítsák meg, minő egészségi állapotba van s minő mértékben igényli a segélyt, nehogy az álljon elő, hogy a kevésbé elhagyott szegény több és a teljesen elhagyott kevesebb segélyben részesüljön.

A szegényügyi bizottság a szegények ellátási költségelőirányzatát is bemutatta és eszerint 65.000 korona áll rendelkezésre a szegényház megnyitása esetén, miből az bizonyára javítható lenne.

Hangok emelkedtek a tanácsban az iránt is, hogy a szegényügy rendezése csak a koldulás megszüntetésével érhető el, maga a humanus érzésű és nemeslelkű hagyományozó: Rimanóczy Kálmán is úgy rendelkezett, hogy hagyatékának jövedelme mindaddig gyümölcsöztesse, még oly összeg nem áll rendelkezésre, melyből a szegényügy kérdése alaposan és végleg megoldható.

Ezt a rendelkezést pedig respektálni kell annál is inkább, mert a nagyközönség is abban a reményben van, hogy a hatóság most már a koldusok kellemetlen zsarolásaitól meg fog szabadulni.

A bán bukása? Politikai körökben ma nagy határozottsággal beszéltek arról, hogy báró Rauch Pál horváth bán állása megrendült. A bán ma is a Házban volt s gróf Andrássy Gyulával s Josipovich Gézával tárgyalt, de anélkül távozott, hogy Wekerle Sándorral érintkezett volna. Ugy hallatszik, hogy a horvát béke megkötésének csak Rauch személye az akadály és ennek a célnak dobják oda

pressionistának, hiszen Lyka szerint: »Criscit enndo — az ember a művészet szerszámaival utat tör magának a mindenhatóság felé!.* És ezt az anarchisztikus, ezt a »ni Dieu ni maître,« nagyvási hóbortlót elkapott művészetet eresszük be a templomba!***

Ismeretes dolog, hogy valamikor a festészetnek az ember volt a fő tárgya, tehát a figurális festés uralkodott. A fájfestés csak a XVII. században kezdett főleg Claude Lorraine-vel meg Ruysdeel-lel nagyobb lendületet venni. Hogy megváltoztak az idők. A modern művész minél szabadabbnak függetlenebbnek, souverénebbnek érzi magát, annál kisebb előtte az ember, mint tárgy, sőt egyáltalán csak úgy érdekli mint a természet egy része és pedig nem mint a természet ura, intellektuális és morális szereplésében, hanem amennyiben az emberi alak szín hordozója s szerepel az egész természet színjátékába. Mi is lenne az ember a művésznél, holott vérbeli művésznél a kép tárgya egyáltalán Hecuba!

Aud all for nothing! For Hecuba!
What is Hecuba t hin, or he to Hecuba,
Thnt he should weep for her?

* Lyka K. i. h. 109 l.

** Nagyvási hóbort. Nem használhatunk enyhébb kifejezést. Nem is érdemelnek azok, akik magukat az égig emelik, a nem legujabb irány követőit pedig uton utfélen leböcsmérelik, mint ahogy ezt a magyar festészet külföldön is elismert olyan nagyságával teszük, mint Benczur. A Fieber Henrik által megemlegetett szerénység ezeknek kelne el, nem pedig azon egyházi férfiaknak, akik nem eresztenek be minden modern szörnyűséget a templomba.

A modern művész az emberire, az emberi tartalomra, a tárgyra, vagy ahogy emlegetni szokták a kép novellájára, librettojára nem ad semmit. Karaszterisztikus, amit Lyka erről ír. »Például egészen bizonyos, hogy Ferenczy a legtávolabbról tartja az Ábrahám áldozatát a leglelkesebb tárgynak. Mi közünk Ábrahámhoz és hozzá fűzött legendákhoz? Ferenczy nem lehetett ebbe a tárgyba szerelmes, az ő lelki világát bizonyára ezer s ezer más gondolat sokkal inkább izgatja, mint a régi keleti mese. De hát miért festette akkor épen ezt a mesét?

A válasz ez: épen nem a mesét festette, a mese csak formai ürügy, amely mögött festőgondolatok rejtőznek.* Valamikor e tárgy lelkésítette a művészt s ösztönözte, hogy azt minél tökéletesebben varázsolja számára: térdre is hullhat, aki megáll S. Sisztos pápa Madonnája előtt a drezdai képtár külön kis termében, el is fogja az ábitát a vallás nélkül élő embert is, ha az emiens-i dómra téved. De most? most mi a szent történet? Olyan mese, melynek egyes jelenetei ürügyül szolgálnak festői gondolatok kifejezésére! Valóban e példából élénk táru a modern művészet lélektelen sivársága. És még Fieber Henrik panaszkodik a Kath. Szemle szeptemberi fűzetében, hogy »olyan zseniális ecsetű mesterek, mint Ferenczy, Grünwald, Vaszary, Hegedüs... sikeres egyházfestészeti kísérleteik stb. remek alkotásaik dacára sem jutnak templomi megrendeléshez?! De hogy ne legyünk igazságtá-

* Lyka. Kis könyv a művészetéről. Budapest 1904. 49—50 l.

lanok Fieber védené Ferenczy iránt, idézzük emlékezetünkbe egyik másik képét, az 1903 ban festett »Levételt a keresztről.« Nem én mondom róla, hanem Meller Simon, a Művészet 1905-iki évfolyamában, ami itt következik: »a tűzes izzó napfény végre az orgiát ül a már említett Levétel a keresztről című kép merész színteljein. Az előbbi festményeken Ferenczy az ember és a természet egységét megvalósítja; az utóbbi ellen e tekintetben, továbbá rajz és felfogás szempontjából jogos kifogásokat emelhetünk; azt azonban el kell ismernünk, hogy a napsütés ilyenén izzó ábrázolásával ritkán találkozunk** Ez szép. De vajjon az izzó napsütés bravuros ábrázolata vallásos gondolatokat, és érzéseket fog-e kelteni bennünk, olyan képnek, melyen az istenember alakján, közönséges, alantos típus lévén, nyoma sincs a fősnégnek a természetfelettségnek, Magdolna pedig egy kétségbeesetten hadonázó tót cseléd urnője peignoirjában vagy mójében, nem pedig az a »sártól megtisztult gyöngy, mely fényével elhomályosította a csillagokat!?! Hogy Krisztus, a főalak, a kép szélén szorong, sőt a kép rájá átvágja egyik karját, csak épen per tangen ten említem. Rubens hatalmas Keresztről levételében is van realizmus, de azért aki rápillant, egyszerre láthatja, hogy aki ott meghalt, nem akárci fia volt. Hát még Fra Angelico imádságos csudagyöngédségű Levétele a keresztről! Hanem persze az Anletungskunstra számalommal néz le a modern festő.

(Vége köv.)

** Meller Simon: Ferenczy Károly. Művészet. 1906. 287 l.

áldozatul a horvát bánt. A horvát koalíció ma este értekezletet tart, melyre már az 8-száz horvát képviselők megérkeztek s melyen állítólag döntött határozatokat fognak hozni. — Surmin György horvát képviselő azt mondta munkatársunknak:

— Ugy tudom, a bán dolga igen gyöngén áll. De egyelőre többet nem mondhatok.

Szemin holnap interpellációt intéz a miniszterelnökhöz az alkalmánvoságnak Horvátországban a királyi utlevél dacára való lábbal tapodásáról.

Vasuti szerencsétlenség.

Tegnap hajnalban amíg a nagyvárad-i pályaudvaron karambol történt, addig ugyanazon a vonalon a Kolozsvár-féle robogó 502. számú gyorsvonatot is baleset este és pedig Egeres állomáson.

A vasuti balesetről tudósítónk a következőket jelenti:

A Nagyváradról Kolozsvár-féle menő 502. számú gyorsvonat Egeres állomásra teljes gőzzel robogott be. A pálya szabadnak volt jelezve s így mi sem akadályozta a vonatot. A pályán pedig egy tolatásra használt lokomotív állott. A gyorsvonat a teljes erővel veszteglő gépnek rohant.

Az összeütközés óriási erejű volt. A pályán álló gép összezúzdott, úgy, hogy az használatatlanra vált. A gyorsvonat gépe szintén megrongálódott. A gyorsvonatban sokkal nagyobb kár történt, mintsem először látszott. Az összeütközés ugyanis oly erős volt, hogy a gyorsvonat szerkocsija teljesen összezúzdott s az ezt követő másodosztályú kocsi fele szintén használhatatlanná vált.

A mozdonyvezetőnek és a fűtőnek semmi baja sem történt, mert ők látva a veszélyt leugrottak a gépről, melyet amugy sem lehetett volna már megfékezni. Az összeroncsolt másodosztályú kocsi tartalék volt s abban senkisért tartózkodott. Az utána következő kocsiiban egy fiatal ember oly szerencsétlenül bukkott neki az ajtóknak, hogy kitörte a karját. A gyorsvonat utasai kisebb sérüléseket szenvedtek.

A karambolról nyomban értesítették a kolozsvári üzletvezetőséget, a honnan *Jármay* üzletvezető megindult a helyszínre. Ebben az időben indult el Kolozsvárról egy személyvonat, melyet segélyvonattá alakítottak át, s felszerelték mindenféle mentő készülékekkel. A személyvonat elé még egy tartalék lokomotív is volt csatolva.

Egeres állomáson nyomban megkezdtek a pálya szabaddá tételét. A megrongálódott gyorsvonatot kiigazították, az összeroncsolt kocsikat és lokomotívot lecsatolták s a gyorsvonatot a pótlomotív vitte be Kolozsvárra. Mindkét vonaton igen sok nagyvárad-i utas is volt, akik között nagyrészt idezett elő a karambol.

A személyvonat is csak nagy késéssel indulhatott el Nagyvárad felé. A karambol színhelyén *Jármay* üzletvezető megtartotta a vizsgálatot és megállapította, hogy a karambol azért következett be, mert a pálya szabadnak volt jelezve. A szemlátó ugyanis rosszul működött, jól lehet az állomási személyzet azt jól állította be.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Február 6. Bihar. Keresk. Ipar- és Termény-Értékelési bizottság ülése d. u. 4 órákor.

Február 6. Pénzügyi bizottság ülése a városbázis d. u. 4 órákor.

Február 6. Nyugdíj-bizottság ülése a városbázis d. u. 3 órákor.

Február 7. Bihar megyei takarékpénztár gyűlése d. e. 11 órákor.

Február 7. Magántisztviselők egyesületének gyűlése d. u. fél 3 órákor.

Február 10. Leszámitoló és jelzőlogbank közgyűlése d. u. 4 órákor.

Február 11. Városi közgyűlés d. u. 3 órákor.

* **A fürdővasut és Nagyvárad városa.** A fürdővasut engedményesei azon kérelemmel fordultak Nagyvárad városához, hogy a fürdővasut részvényéből Nagyvárad városa 300,000 korona értékben 3000 db-ot jegyezzen. Ezzel szemben a vasut engedményesei 60 év után nemcsak a város területén épülő vasutvonalrészt, hanem az egész fürdő vasutat, összes épületeivel, felszerelésével Nagyvárad város tulajdonába bocsátják. A 300,000 koronának csak az évi annuitást fizessi a város. A városi főszámvevői hivatal azt javasolja, hogy tekintettel a város pénzügyi állapotára, 100,000 kor. értékű részvényt jegyezzen Nagyvárad. Ebben az ügyben ma, szombaton délután tanácskozik a pénzügyi szakkbizottság. Mint értesülünk, a főszámvevőség javaslatával szemben, *Lukács* Ödön tanácsnok 50,000 korona értékű részvényt jegyzését véleményezi. Most, a 41,000 korona biztosíték letételével, a fürdővasut építése komoly stádiumba jutott. Csak nem képzelhető, hogy 50,000 korona jegyzése ellenében Nagyvárad városa majdan ingyen jusson milliók befektetésével épült vasuthoz. Ezt még a város sem igényelheti.

* **Beöthy László gyásza.** Beöthy Lászlót, Biharvármegye nyugalmába vonult főispánját tegnap mely gyász érte. Mint fővárosi tudósítónk jelenti, Beöthy Lászlónak 13 éves leánya Mária, háromnappal ezelőtt vörhenybe esett és a betegség oly nagy mértékben támadta meg, hogy tegnap meghalt a kis leány. A Beöthy-család mintegy két hete tartózkodik a fővárosban és ez alatt hült meg a kisleány, kinek halála mélyen megrendítette a családtagokat és az ismerősöket.

* **Közérdekű városi ügyek.** Nagyvárad város szepészeti és közlekedési szakkbizottsága tegnap délután ülést tartott *Komlóssy* József előnökléte alatt, amelyen dr. *Thury* László, id. *Guttmann* József, *Beczky* Lajos, *Schwarz* Izidor, *Köblös* Ferenc, *Köszeghy* József, dr. *Baróthy* Ákos, dr. *Grósz* Menyhért, *Gerő* Armin és dr. *Moskovits* Miklós voltak jelen. Első sorban a *Rulikovszky*-ut mentén levő terület parcellázása került szóba. A főmérnök három különböző tervet mutatott be. A szakkbizottság kimondta, hogy a *Rulikovszky*-ut mentén, az ut mellett, csak villaszerű épületeket engedélyezzen a város. A terveket pedig visszaadták a mérnöki hivatalnak, hogy készítsen új tervet, amelyben a *Rulikovszky*-utal párhuzamos utca ne legyen, hanem csak merőleges. — *Oláry* Gyula kérelméhez képest *Körös*-utca építési vonalát akként állapította meg a szakkbizottság, hogy csak a katólikus fiúiskola keleti sarkától a város házig vétessék az egyenes vonal. Így az *Oláry*-ház ujjáépítésénél nem kell öt méterrel bemenni. A Külváros szabályozási tervét elfogadták s felkérlik a tanácsot, hogy a Külvároson az építési engedélyeket csak a szakkbizottság meghallgatása után adja ki. — Három utca elnevezéssel foglalkozott ezután a szakkbizottság. Azon indítvány felett, hogy *Uri*- vagy *Borz*-utcát *Szalay* Péter-utcának, *Színház*-utcát pedig *Bulyovszky*-utcának nevezték el, — napi-rendre tértek. Azon indítványra vonatkozólag pedig hogy a várad velencei Templom térrel szemben a *Körös*partra nyitandó új utcát *Szmetka*-utcának nevezzék el, a szakkbizottság a határozathozatalt arra az időre halasztotta, amikor az új utca rendezve és beépítve lesz.

* **Hirtelen halál.** Tegnapelőtt este egy végrehajtásról érkezett haza *Bosnyák* Gergely vidéki járá-bírósi végrehajtó *Káiványa*-utcai lakására. Mikor a kocsi bevitte a bundát s más teli felszerelést, a kapuban összerogyott s

pár pernyi vergődés után meghalt. A mentők kivonultak, de a szegény kocsi már ekkorra meghalt.

* **Áthelyezés.** A min. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Varga* Zsigmond úrnósi állami elemi iskolai igazgató-tanítót ugyanezen minőségben a szalárdi állami elemi iskolához helyezte át. *Szűcs* János és *Fukos* Lajos, valamint *Mayr* Erzsébet orleveles tanítónőt a szalárdi állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítónővé nevezte ki.

* **A Bmke portója.** A kereskedelmi miniszter tegnap táviratilag tudatta a Bihar megyei Magyar Közművelődési Egyesület elnökével *Glacc* Antal főispánnal, hogy az egyesület részére az egész országra kiterjedő hatáskörrel teljes portómentességet adott.

* **A katonakard és civil-revolver.** Sajnálatos, szomorú végű esetről szól egy esztergomi tudósítás: Vig mulatságot csapott az éjszaka Esztergomban, a Magyar Király-szálló vendéglőjében két 76. közös gyalogezredbeli őrmester. Ugyancsak a vendéglőben mulatott *Bakonyi* Elek tanárjelölt, aki csak véletlenül időzött a városban. A katonák mulatozás közben minden áron bele akartak kötni a tanárjelöltbe, aki szintén társaságban volt. *Bakonyi* kerülte az összetűzést s az őrmesterek előtt tartalékos hadnagynak adta ki magát, hogy ezzel szerényebb magaviseletre kényszerítse őket. Ámde bemutatkozása a katonákat még jobban telbőszítette és sztkok között jelentették ki, hogy civilben nem ismernek tisztet és ő éppen olyan bagázs, mint más civil. A tanárjelölt látta hogy békésen nem boldogul, emeleti szobájába igyekezett, hogy a katonáktól megszabaduljon. Az őrmesterek azonban kardot rántva, utána rohantak. Mikor a menekülő *Bakonyi* az üldöző őrmestereket meglátta, elővette *Browning*-revolverét s rájuk kiáltott, hogy ha még egy lépést tesznek feléje, lelövi őket. Fenyegetése azonban mitsem használt s azért önvédelemből háromszor a katonák felé lött. A lövések hatása rettenetes volt. Mindkét őrmester halálos sebbel rogyott össze. Kórházba szállították őket, ahol az egyik őrmester tegnap meghalt, a másik pedig haldoklik. A tanárjelöltet bekísérték a rendőrségre és kihallgatása után letartóztatták.

* **Magyar telepesek Magyarországon.** Magyarországon ezen a nemzetiségi szempontból egyik legexponáltabb területen mint egy sziget települt le 100—150 magyar család. Ezek a telepesek már 10 éve vannak ott s nagy terjedelmű erdőt irtottak ki s az erdő kiirtás folytán maradt termőföldet szakszerű gazdálkodás által igen jól termő földdé tették. A magyarok Szeged és Hódmezővásárhely vidékéről jöttek Csékére. A letelepült magyarok valóságos miszsiót teljesítenek ott azon a román lakta vidéken, mert a magyarság terjesztését oly sikeresen végzik, hogy erre hasonló eset nincs a vármegyében. Most a telepeseknek tudomására jutott, hogy *Korda* Andor birtokos azokat a földeket, melyeket ők művelnek, hajlandó eladni. A telepesek szeretnék a földet a saját részükre megvásárolni, azonban nincs erre való pénzük. Tegnap a telepesek kérvényt adtak be *Glacc* Antal főispánhoz s kérték, hogy részükre államkölcsönt eszközöljön ki. A főispán a kérvényt benyújtó *Halász* Elemér főszolgabírónak megígérte, hogy közbe fog járni, miszerint a telepesek kérelme teljesítve legyen.

* **Az eltított városrész.** Egy év izednél régebb idő óta borzalommal gondolnak a *Beöthy* Ödön-utcán és a környéken lakók a hó-

olvadásra vagy nagyobb esőre, mert akkor elönti az egész környéket a víz s még a lakásokba is behatol a szennyes ár. *Rimler* Károly polgármester is megsokallta az állandó és teljesen igazolt panaszt s utasította a városi mérnöki hivatalt, hogy készítse el Beöthy Ödön-utca csatornázásának tervét, mert a csatornázási szabályrendelet jóváhagyása után első sorban ezen utcát rendeztetni a város. *Köszeghy* József főmérnök most beterjesztette a terveket. A Beöthy Ödön-utcai végleges csatorna azonban nem volna képes a csapadék vizet befogadni, mert az egész környék vize mind oda gravitál. Szükséges azért, hogy azokat a körültekintő utcákat is csatornazzák, amelyek esővize Beöthy Ödön-utca felé folynak. Ezerint csatornázni kell az alutvasárteret, Vitéz-, Beöthy Ödön-, Nyári-, Magyar-, Szacsavay-, Pece-, Hosszu-, Arany János- és Ór-utcákat és pedig egyben a szennyvíz-csatornának is elkészítendő, nehogy később újból fel kelljen törni a burkolatot. Ezen utcák csatornázása, a kövezés helyreállításával együtt 225,996 kor. 10 fillérbe kerülne.

* **Megégett leány.** Dobresti tudósítónk közli, hogy ott a fetelepen, kint az udvaron a munkások tüzet raktak s azon szalonnát pirítottak. A mint reggelijükkel végeztek a munkások a tüzet égni hagyták s ismét munkához látnak. *Germán* Klári egy 15 éves leány észrevette a tüzet s ugrándozni kezdett körülötte, sőt át is lépkedett az égő szilánkokat. Egyszer azonban egy fellobbanó láng elkapta a szoknyáját s meggyújtotta. A megégett leány kiabálni, sikoltozni kezdett s szaladt a ház felé. A lárma eljötték az emberek s tépdésni kezdtek az égő leányról a ruhát. A futás közben a tűz jobban éledt, úgy hogy az egész gyermek égési sebekből lett borítva. Rögtön orvosért küldtek, aki csakhamar meg is érkezett, de már segíteni nem volt képes, mert a gyermek még aznap este óriási kínok között kiszivedett.

* **Boda főkapitány kitüntetése.** A király dr *Boda* Dezsőnek, a budapesti államrendőrség főkapitányának kiváló érdemei elismerésül a *Lipót-rend* lovagkeresztjét díjmentesen adományozta.

* **Közkórház Belényesben.** A Belényesben létesített nyilvános jellegű kórház fennállása óta annyira igénybe van véve állandóan, hogy ma már nem képes hivatásának megfelelni. A kórház vezetősége és a megye törvényhatósága ezért elhatározták, hogy a kórházat kifogják bővíteni és a kórházra kérni fogják a közkórházi jelleg kimondását. A megye eme felterjesztésére tegnap érkezett le a belügyminiszter határozata. A miniszter a kérelmet teljesítette s a belényesi nyilvános jellegű kórházat közkórházi jelleggel ruházta fel. Ezenkívül megengedte a miniszter, hogy a kibővítési munkálatok költségeinek fedezésére a kórházi költségvetésre felveendő kölcsön szolgáljon alapul. Az írt felterjesztett terveit a miniszter nem hagyta jóvá s azok módosítását rendelte el. A megye ezenkívül kérte azt is, hogy a kórházban a tuberkulotikus betegek részére külön pavillon felállítására a miniszter 10000 koronát engedélyezzen. A belügyminiszter ezt a kérelmet nem teljesítette, mert az a célra előirányozott pénz teljesen ki lett használva, mert is a pavillon építését ezidőszert elhalasztják.

* **A Biharmegyei kereskedelmi, ipar és terményhitelbank** ma, szombaton délután 4 órakor tartja negyedik évi rendes közgyűlést, melyre a részvényesek figyelmét felhívjuk.

* **Szivszélhűdés érte.** Székelyhidről jelenté tudósítónk, hogy tegnapelőtt reggel *Borsos* János odaváló jómodu gazdát családja a földön összegémberedve halva találta. A hatóság megállapította, hogy *Borsos* János szivszélhűdés következtében halt meg. Az orvosi vélemény

szerint *Borsos*, ki előző este a legjobb kedéllyel tért nyugodni óriási kínok között mult ki.

* **Fráter Loránd hangversenye.** A magyar nótának Dankó Pista halála óta egyetlen méltó képviselője van Fráter Loránd, akinek édes-bus szerzeményeit országszerte ismerik és dalolják. Ő most a magyar nótafa s az ő lantja egyidő óta a legszebb virágokat hajítja és nem csak a költő teremtő erejével, de hegedűjének varázsával is belopja a bánatos melódiákat az emberek szívébe. Legközelebb február 8-án alkalma lesz Fráter Lorándot hallani a nagyváradi közönségnek is. Hétfőn tartja egyetlen estére terjedő hangversenyét, amelyen eddig még ismeretlen szerzeményeket fog előadni, olyanokat, amelyek csak ezután fognak a kotta papíron nyomtatásban megjelenni. Nagy sikerűnek ígérkező hangversenyét Váradi Antal felolvasása vezeti be. A Petőfi-társaság illusztris tagja, aki az országos művészkadémianak volt igazgatója, a lánglékü költőről Petőfi Sándorról fog felolvasni.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szombat: *Velencei kalmár.*
Vasárnap d u: *Szép gárdista*, este: *Forradalmi nász.*

A dolovai nábob leánya. Az igazán szép és értékes darabok iránt a közönség érdeklődése soha sem szűnik meg; példa reá a tegnapi szépen megtelt ház, mely valóban élvezetét találta az összevágó, jeles előadásban. A szereplők a darab minden szépségét érvényre juttatták. *Tóth Elek* klasszikus *Tarján Gidája* régi kedves ismerősünk, ki mellé jeles partnerekként sorozhatók *Sik Rezső* (Szentirmay) és *Beregi*. A hölgyek közül *E. Kovács Mariska* művészi Szentirmay-néja mellett kissé hideg és erőtlén, de nagyon bájos *Jób Vilma* volt *Hevusi* Mariska. Külön kell megemlékeznünk *Gószou* Bilinszky kadétjáról, melyen gondos tanulmány a direktor szakavatott vezető keze mellett a természetes tehetség és rokonszenves közvetlenség volt tapasztalható s a külső siker mellett egy kiváló alakítás emlékét jegyezhetjük fel róla.

A forradalmi nász. A holnap esti premierre már teljesen elkészültek a színháznál. A darabot nagyváradi ember, Homonnai Albert fordította. A Szigligeti-színházban rendkívül szerencsés szereposztásban kerül bemutatásra a szenzációs dráma.

A Velencei kalmár. Ma klasszikus estéje lesz a Szigligeti-Színháznak. A mult heten oly nagy sikerrel telelevnitett *Velencei kalmár*-t adják elő. *Sik Rezső* ebben a bravuros patadás szerepében oly kiváló produkált, hogy az örök élőtű *Schakespeare* darab az idei szezonnak műsordarabja marad.

MULATSÁG.

Naptár

Február 6. A városi-velencei Katholikus Kör táncmulatsága.
Február 6. *Germán* colon-estély a »Pannónia« disztermében.
Február 6. A vasutasok bája a Csarnokban.
Február 8. Fráter Loránd hangversenye a Csarnokban.
Február 16. Svájdström négyes hangversenye a Csarnokban.
Február 18. A m. kir. nagyváradi honvéd hadapród iskola táncvigalma saját helyiségében.

Adományok a legényegylet munkás-gimnáziumára.

A legényegylet munkás-gimnáziuma javára rendezett hangverseny és táncestély ritka szép sikert aratott.

A hangversenyről és mulatságról beszámoltunk, most az egyesület számol be a hozzá érkezett adományokról.

A jótékony cél a nagy társadalom részéről nagy támogatásban részesült. Ime az adakozók névsora:

Dr. Karácsonyi János 30 kor., dr. Lányi József, dr. Bundala Mihály, Gabrielly Lajos, Cseprega Miklós 20—20 kor., dr. Laurán Ágoston, dr. Karsch Lollion, Bunyitay Vince, Grócz Béla, Gróf Ferenc Debrecen, Eröss Rezső, dr. Vucskics Gyula, dr. Schweiger Ede, Somossy Viktor Kárásztelek, báró Stummer Nándor, Madách Manó, özv. báró Gerliczy Félixné, Gaszner Károly, Makucz Ernő, Fröhlich János, Roszkopf Ferenc, Riedl Gusztáv, özv. Fuszek Ágostonné utóda Hill Ádám 10—10 kor. Stepper Ottó 8 kor., dr. Mihály Lajos, Kurtág D. Dezső 6—6 kor., Spelt Gyula, Némethy Gyula, Brém Lőrinc, dr. Mazurek Gyula, Heilinger József, Serly Viktor, Novotny Alfonz, Imrik S. Zoltán, Czuczor Vince, Kaczvinsky Andor, dr. Des Echerolles Kruspér Sándor (Nagyrabé), P. dr. Bozóky Alajos, Edlmann Lipót, Valu Domokos, Takács Özséb, Verner Kálmán, Szében Gyula (Székelyhid), Szirmay L. Arpád (Szarvas), Pongrácz János, Klitus János, Varga Aurél, Bereczky László (Szentpéterszeg), Böszörményi Géza, Kernáts János, Gauruder Izaurusz, Balogh Kálmán, Répássy Mihály, Papp Imre, Jobbágy Miklós, Tóth Béla, Kiss Dávid, Rézmann Márton (Mezőpeterd), Mihálicsik Bonaventura (Szilágysomlyó), Strobl Antal, Frankó Endre, Csicsay Alajos (Bikács), Veiszlovits Lajos, Berényi Sándor, Tátray Sándor, Tátray Gusztáv, Auer József, Bumbera István, Tarsoly és Risztó, Sziládky Ernő, Mest. r. Mihály, Uhlrik Mihály, és N. N. 5—5 kor., dr. Lestyán Endre, dr. Patak Arnold, Nadányi Károly, Deryey Ferencz, Jávor István (Bodonospatak), dr. Malotay Károly, dr. Mayer László, Rónay István (Csanálos), Mellau István (Csanálos), Karakas Károly, Láng József, Jancsó Lajos (Iglópuszta), Revóczky Béla (Rontó), Klédorfer Lambert (Szilágycseh), Bárdos Ödön (Bagamér), Imrik László, Székely Sándor, Sárkány József (Derecske), Piacsek Sándor (Mikepéres), Réti Sándor (Kupóc), Saághy Sándor, Ferdényi Olivér, dr. Fássy Lajos, Bencsik Sándor (Biharsályi), dr. Tóth Mihály, Leó Bertalan, Ábrahám Jakab, Száva Márton (Szilágysomlyó), Széles Elek (Belényes), Teizer Károly, Hügel Ödön, Bátky Endre, Jellinek Ferenc, Héder Antal 4—4 koronát, Jancsovics Jenő, dr. Knecht János, Peszeky Ferenc, Pósfay Sándor, Gálfy Sándor, Hagen Ferenc, Kovács Kandid, Szabó István, Szabados Pál, Dérczy Imre, Beke Boldizsár, Somogyi Antal, Domokos Andor, Csanda István, Ludeser Sándor (Mezőtárkány), dr. Imrik Gusztáv, Kovács Márk (Szentjobb), Huzella Gyula, Nagy Károly, Wuratt József, Gólya Béla, Dávid Kornál (Magyarpatak), Bartha Károly, Czillér Imre, Gödör László (Mezőtelegd), Krisztik János (Királydaróc) Beleznay Antal, Hant Frigyes, Lujai Dénes, Pozsonyi Ferenc, Wikus cukrászüzlet vezetője 3—3 kor. Románszky Miklós, Csicsay Mór, Keller József, Kny Antal, Apostol Ubald (Mezőberény), Gubicza István (Biharpüspöki), Vagaszky János (Tóttelek), Brösztelt Lajos (Margitta), Gahér Mihály (Biharszéplak), Rimánóczy Béla, Hamernyik Sándor (Köröstarján), Eryni Gilbert, Bogdánffy Géza (Rézbánya), Rácz Pál (Gyula), Münch Szilárd (Gyula), Felzer József (Szarvas), Heiler Nándor (Ujkigyós), Vidovich Béla, dr. Krüger Aladár, dr. Krüger Jenő, Laszcsik Ernő, Straub Ferenc, Horváth István, Faith Agoston, Sterba Szaboles (Mezőtur), Mihók János, Barabás József, Horváth Andor, Dobozy János, Simu Arnold, Standary György, Mártonffy Zoltán, György László, Kiss Endre, özv. Balogh Jánosné, Hrubicskó Antal, Barátky Gyuláné, Vasas István, Germán Károly, Várady István, Koresmáros István (Élesd), Varga József, dr. B. róthy Akos, dr. Fisch Aron, Kaszó Andor, özv. Holvéd Vilmosné, Klemensz Péter, Pauer Mariska, Mezey János és társa, Szokoly Elemér, Rátkay Kálmán, Papp Lászlóné (Peczerszöllős), Jellinek Géza, Tölgyessy Károly (Szentlászlópuskolt), Lacny I. Lajos, Hermann Lajos, (Bagamér), Török László, Lánszky Lajos, Patczkó

Aladár, Besser Hugó (Báránd), Rátkay József, Jerzsák István, Somogyi Ferenc (Ókrös), Balogh János, Mertz Nándor, Várnay Henrik, Tóth Jánosné, Csepreghy Amália, Zsedánszky László, Tölezel Lajos, Tóth Albert, Barényi Béla, Máty Mihály 2—2 kor. Morvay Vilibáld, Zay Bálint, Kohan Jozefin, Mitrovics Miklós, Milibák Annuska, Balla József, Orosz Péter, Balogh Endre, Éber Ferenc 1—1 kor. Tóth István 60 fill. és Kövesdy János 40 fill. Összesen 1038 kor.

Midőn a fenti kimutatást nyilvános nyugtázásképen közreadja az egyesület, egyszersmint a legnagyobb háláját és köszönetét fejezi ki mindazon nemes lelkek iránt, kik a jótékony célt ily áldott kézzel támogatták. Legyen nemes cselekedetük boldogító öntudatában és Isten bő áldásában jutalmuk! A legényegylet pedig továbbra is parkodni fog arra, hogy a nagy társadalom jóindulata támogatása ezután is méltó maradjon. Az egyesület nevében a legnagyobb köszönettel és kiváló tisztelettel

Mellau István,

kir. r. kath. tanítóképző intézeti tanár,
a nagyváradai Kath. legényegylet
igazgatója.

TANÜGY.

Winkler Lajos bucsuja.

Említettük, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter Winkler Lajost, a nagyváradai községi polgári iskola igazgatóját több mint 40 évi buzgó és eredményes működés után, saját kérelmére nyugdíjazta. Az érdemekben megőszült kiváló tanférfi nyugalmába vonulása alkalmából bucsulevelet intézett Nagyvárad város törvényhatóságához, a kir. tanfelügyelőséghez, a községi iskolaszékhöz és a községi polgári fiúiskola tanári karához, amelyekben meleg hangon mond köszönetet a tapasztalt támogatásáért s szívhez szóló szavakban mond bucsut. A polgári fiúiskola tanári karához intézett bucsuzó levél a következő:

T. Kartársak! Végleges nyugdíjaztatásom után bucsuzóra fordulok Önökhöz, kikkel együtt hűen és kartársi szeretettel szolgáltam közs. polgári iskolánk ügyét. Midőn visszavonulok működésem teréről, felidézem emlékezetembe ennek a 45 évi fáradságos munkának összes küzdelmeit, töviseit, örömeit és bánatát, melyben bőséges részem volt s melyek immár nyugalmam csendes óráiban, az elmélkedés, az önmegítélés mérlegében állanak. Küzdöttem, fáradtam, szenvedtem, türem és reméltem; ifjúságomat és férfikorom javát a tanügynek szenteltem; számos tövis sértette szívemet, lelkemet; félreértések és bántalmak sebzették öntudatomat; de nem birtak elidegeníteni tőlem a pályától, melyet választottam s melynek határánál immár mint aggyastyán állok. Mindig a hűen teljesített kötelességérzet támogatót és serkentőt; hála, elismerésre seha sem számítottam; örömeimet a munkában kerestem és találtam. Ezer és ezer tanítványom szívében igyekeztem elvetni a művelődés, erény, vallás- és erkölcs magvait; ha ezek éltető talajra találtak, — ha gyümölcsöt termettek: ugy elértem célomat. Békén és nyugodtan vonulok félre a küzdőtérrel. De bucsum előtt még egyszer Önökhöz fordulok, t. Kartársaim, fogadják baráti szeretettel jobbjomat; fogadják szívesen kartársi bucsuzómat, azzal az én benső óhajjal, hogy az Isten áldása kísérje működésüket, hogy a hű és lelkiismeretes munka boldogítsa pályájukon. Hivatásteret a hivatalban, — szeretet és egyetértés az életben!

S ha a küzdelmes pályán Önök is elérkeznek ahhoz a határhoz, melyről bucsuzó tekintettel néz feléjük öreg kartársuk s akkor Önök is azzal a nyugodt öntudattal vonulhassanak a nyugalom révébe, mint szerető kartársuk.

Winkler Lajos
ny. igazgató.

Megható és lelkes ünnepélyt rögtönzött tegnap a községi polgári fiúiskola tanuló ifjúsága és tanárikara abból az alkalomból, hogy Winkler Lajos ny. igazgató bucsuzott 45 éves buzgó munkásságának helyétől.

A távozó igazgatót az ifjúság énekkara üdvözölte Belesnay Antal alkalmi dalával, majd Felcsüdes Lajos h. igazgató a tanári kar és az

intézet nevében mondott szívből — szívhez szóló beszédet és Karsz Márton IV. oszt. tanuló köszöntötte az őszmagvetőt a hála és szeretet szavaival.

Az elválás fájdalmát fokozta a bucsuzónak tartalmas lelkesítő szövege, de örömmel változtatta az az igérete, hogy továbbra is buzgó munkása lesz az iskolán kívül is a magyar népnevelésnek.

△ **Bizonyítványok az ipari továbbképző és mestertanfolyamokról** Felkérem a tantfolyamok azon halgatóit, kik a már befejezett és a napokban befejezendő cipész, szabó ipari, szerkesztő, ábrázoló mértani, számítási stb. tantfolyamokról a technológiai iparmúzeum által kiadandó bizonyítványokat kiváltani óhajtják, hogy 30 fillér bélyegre alulírtakhoz eljuttatni szíveskedjenek. Szűcs Izsó, a tantfolyam vezetője.

ÁVIRATOK.

Rejtélyes katonai botrány a fővárosban.

Budapest, febr. 5. Nagy izgalomban tartja most a főváros közönségét egy katonai botrány, melynek valódisága esetén szenzációs vizsgálat indul meg. A hirt fenntartással közöljük. Mihalovics Géza honvédszázados József főherceg gyermekei mellett mint nevelő teljesített szolgálatot. A múlt évi dec. 3-án a József főherceg lakásán nagy botrány volt, melybe a rendőrség is beleavatkozott, akkor irtak is róla a lapok, de később elhallgattak róla. December 9-én a katonai rendeleti közlönyben Mihalovics Géza legfelsőbb parancsra felmentetett a nevelői szolgálat alól és hadtestéhez lett kirendelve. E parancs megjelenése után József főherceg maga elé hívatta a századost s a következőket mondta neki:

— Rögtön hagyja el állását és reggel jelentkezzék Gyulán a parancsnoka előtt!

E raporton Yill Alfréd ezredes és egy őrnagy is jelen voltak. Mihalovics röviden csak annyit felelt:

— Igenis fenség!

A százados a parancs után Bécsbe utazott, hogy elbucsúzzék tanítványaitól és hogy Augusztia főhercegnőnek jóakarát kérje. A századost mindenütt detektívek kísérték és a mikor megjelent Bécsben, ott négy detektív elfogta és egy tébolydába vitték. Itt néhány napig volt a százados, azután katonai bíróság elé lett állítva. A bíróság ugy határozott, hogy egyelőre a Kuti-uti katonai börtönben tartja fogva a századost. A megindított vizsgálat tiszteletlen magaviselet és engedtlenség miatt folyik a százados ellen.

Montenegrói hadüzenet.

Konstantinápoly, febr. 5. A kormány által már többször dezavualt montenegrói ügyvivő, Gregovics, a Tachydromos című görög újság egyik munkatársának a következőket mondta:

— Az Ausztria és Magyarország ellen való háboru elkerülhetetlen és kívánatos volna, hogy még a Balkán konferencia előtt törjön ki, nehogy a szerbeknek és a montenegróiaknak Ausztrián és Magyarországon kívül még mások ellen is kelljen harcolnia. Montenegró leverésére kétszázötvenezer emberre. Szerbia

legyőzésére legalább háromszázezer emberre lesz szüksége Ausztriának és Magyarországnak. A délszláv eszme csak vérfürdő által győzedelmeskedhetik.

A spaai tüzvész.

Berlin, február 5. A spaai kurszalón égéséről Brüsszelből a következőket jelentik nekünk: Az új kurszalón, amelyet néhány évvel ezelőtt egymillió hatszázezer frank költséggel építette, múlt éjjel teljesen elégett. A zenekönyvtár is a láng martaléka lett. Csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudták a színházat és a szomszéd terméket megmenteni. Az anyagi kár két millió frank, amelynek legnagyobb része biztosítással fedezve van. Spaara nézve a kurszalón elpusztulása valóságos katasztrófa, mert az évad bekövetkezéséig még csak ideiglenesen nem tudják az épületet helyreállítani. A tűz keletkezésének okát még nem tudták megállapítani.

KÖZGAZDASÁGI.

A gabonátözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, febr. 5.

Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt.	—	10.38
Rozs okt.	—	8.96
Zab májusra	—	—
Zab okt.	—	7.04
Tengeri máj. 1908.	—	6.85
Tengeri jul.	—	6.60

Ertéktözsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, febr. 5.

Osztrák hitelrészvény	—	631.25
Magyar hitelrészvény	—	748.—
Leszámitoló bank	—	743.75
Pimamurányi	—	561.50
Osztrák-m. államvasuti részv.	—	692.25
Közuti vasut	—	552.—
Városi villamos vasut	—	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1909. febr. 5.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	93.25
Magyar koronajáradék	—	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	—	240.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	—	95.50
Magyar nyereséj sorsjegy kölcsön	—	93.50
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	94.50
Osztrák járadék papirban	—	186.—
Osztrák járadék ezüstben	—	145.—
Osztrák járadék aranyban	—	97.25
Osztrák korona járadék	—	99.—

Dr. VUCSKICS GYULA.

Kiadó lakások.

Pável-utca, 27. szám alatt:

egy négy szobás utcai lakás
egy három szobás utcai lakás
egy három szobás udvari lakás

május elsejétől kiadó.

A lakások és tartozékaik teljes kényelemmel vannak kiállítva.

Február hó 16-án

a „Kereskedelmi Csarnok“ dísztermében lesz megtartva a
— VILÁGHIRŰ —

SWARDSTRÖM

négyes hangversenye.

Zongorán kíséri: TARNAY
ALAJOS ur, az országos
zeneakadémia tanára.

Belépő jegyek: 8, 6, 4 és 2
kor. árban e öre válthatók
SEBO IMRE könyv- és papir-
kereskedésében Rákóczi-ut.

A folyó hó végén nyilvános aláírásra kerülő

4 1/2 % m. kir. kincstári jegyekre
előjegyzéseket az eredeti felvételek
mellett elfogadunk.

MAGYAR BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Megnyitak a Fekete Sas nagyszállóda éttermei.

Nagyvárad valóságos látványosságát képezi a Fekete Sas éttermei és földalatti (souterrain) vendéglőhelyiségei. Pazar fény közepette a legmodernebb berendezés biztosítja a kitűnő kényelmet ezen helyiségekben.

Kitűnő magyar és francia konyha, kiváló bel és külföldi borok, Dréher féle dupla márciusi sör.

Társas étkezések céljára a legkiválóbb helyiségek állanak rendelkezésre. Valóban méltán részvevő ezen helyiség és annak fáradságos üzemeltető bérlejtője BENRÁD ALBERT, hogy a nagyközönség őt pártfogásban részesítse.

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESSÉG GYÓGYÍTÁSÁRA: GYENGE GYERMEKEK, VALAMINT FELNŐTTEK SÁPKÖRÖS, FIATAL LEÁNYOK ERŐSBÍTÉSÉRE a legkitűnőbb készítmény a KRIEGER-féle

TOKAJI CHINA VASBOR

VALÓDI PÜTÖNÖS TOKAJI BORBÓL KÉSZÜLT, NAGYON KÉPES HATÁSA BIZTOS.

KIS ÜVEG ÁRA 3.20K, NAGY ÜVEG 6 K. A GYŐGYTÁRÁMBAN. POSTAI SZÉTKÜLDÉS NAPONTA UTÁNVÉTELE VAGY A PÉNZ ELŐZETES BEKÜLDÉSE UTÁN.

KORONA-GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST,
KALVIN-TÉR.

Az élet minden bajában legjobb segítség és legmegbízhatóbb háziszer a

ERŐSIT! SEGIT! MEGOV!
Egy üveg ára 40 fillér.
Kapható mindenütt.

Hirdetések

felvételnek

a kiadóhivatalban.

MEGHIVO.

A Biharmegyei Kereskedelmi, Ipar- és Terményhitelbank nagyváradai bejegyzett pénzüintézet, Nagyváradon az intézet helyiségében (Nagy-Teleki-utca 3. szám) 1909. évi február 6-án délután 4 órakor

XL. évi rendes közgyűlését

tartja, melyre a t. részvényeseket ezennel meghívja.

TARGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése az 1908. üzleti évről és indítványai a mérleg, zárószámadások, tartalék és osztalék tárgyában.
2. A felügyelő-bizottság jelentése az igazgatóságtól előterjesztett mérleg és zárószámadások, valamint a nyereség felosztására vonatkozó indítványai megvizsgálásáról.
3. Az előző tárgyak s az igazgatóság és a felügyelő bizottságtól kért felmentvény iránti határozathozatal.
4. Az igazgatóság jelentése a tiszti nyugdíjalap állásáról.
5. Az új nyugdíjszabályzat megalkotása.
6. A felügyelő-bizottság két rendes és egy póttagjának, valamint alapszabályzerint, választmányi tagok választása.

Azok a t. részvényesek, akik a fenti közgyűlésen résztvenni óhajtanak, tartoznak a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg részvényeiket a le nem járt szelvényekkel a bank pénztáránál Nagyváradon letéteményezni, hol is 1909. január 27-től kezdve a mérleget és a zárószámadásokat valamint a felügyelő bizottság jelentését megtekinthetik.

Nagyvárad, 1909. január hó 26-án.

Az igazgatóság.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa darabja 4.50 kor. 100 gyertyásé 7 kor. 50 fill.

10 drb. egyidejű vételnél 10% eng.

Sima izzólámpa darabja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenmely izzólámpa különlegességek, fényképek és lámpák, ugyancsak 5 százalékkal kartell áron alól kaphatók.

Csillárok.

lámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön e célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

12 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelő- és hozzáférő szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

villamos világítási

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Február hó 8-án

a „Keresk. Csarnok“ nagytermében lesz megtartva

Fráter Lóránd

a magyar dal mesterének

egyetlen hangversenye.

A hangversenyen VÁRADI ANTAL Öméltósága, a Petőfi-társaság főtitkára fog előadást tartani Petőfi haláláról.

Kezdeté fél 9 órakor.

Belépő jegyek 6, 4 és 2 koronáért válthatók Sebő Imre könyv- és papirkereskedésében.

Megvettük a Czillér Imre-féle

= rőfös- és szőnyegáru raktárt =

Rákóczi-ut 7. a. (Szt. István palota) hol az

ÁRUSITÁST!

e hó 27-én kezdjük meg.

Eladásra kerülnek az összes női ruhakelmék,
Blous és ruhaselymek, szőnyegek, függönyök,
vásznak, asztalneműek, ruhavásznak himzett bat-
tisztok mosóárak, stb.

Tisztelettel

Dick Jakab és Társai.